

STYLISTIKA, POROZUMĚNÍ TEXTU, LITERATURA

1) Vyberte a označte jednu z dvojic slov, jež se do daného kontextu nejlépe hodí.

S čistými tvary a proporcemi přijíždí vůz, který zastíní všechno, co tady bylo předtím. Elegantní kola jsou do pohybu dynamickými a přitom tichými pohonnými jednotkami.

- A) šlechetnými – uváděna B) ušlechtilými – uvedena C) ušlechtilými – uváděna

Už šestým rokem si zhruba dvacet nadšenců dává týden co týden a posuzuje i vybírá nejlepší leták akcí, který jim na klubové scéně zrovna pod ruku.

- A) práci – přijde B) úkol – přichází C) práci – dojde

2) Nahradte tučně vytištěná cizí slova kontextově vhodnými českými výrazy.

Píše se rok 1989 a německé **renomované** značky **dominují** americkému trhu luxusních automobilů. Přes noc byl jejich svět změněn. Nově přichází typ je rychlejší, tišší i úspornější než jeho **rivalové**. Tento vůz, Lexus LS 400, vyvolal šok ve světovém automobilovém průmyslu. Dva roky po svém představení Lexus přebírá nejvyšší příčku v prestižní studii spokojenosti zákazníků. I na starém kontinentě získává Lexus stále větší **popularitu**. V **segmentu** SUV se **prezentuje** řadou RX. V roce 2005 přichází s novou designovou **filozofií** L-Finesse. Její linie, hluboce zakořeněné v japonských estetických hodnotách, vyjadřují novou **dynamiku** založenou na optickém **kontrastu** mezi překvapivou jednoduchostí a rafinovanou elegancí. (Týden, 2006)

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)
- h)

3) Přeformulujte neobratně stylizované věty.

a) Návštěvníci se musí seznámit s nařízením o předkládání potvrzení o vyhotovení cestovních dokladů vyvěšeném na úřední desce v přízemí.

b) Mluvíme-li dnes o těchto otázkách, uvažujeme se všemi eventualitami, tedy i eventualitu zvýšení daní, případného zavedení povodňové daně.

c) Čeští hokejisté vstoupili do 70. světového šampionátu remízou 1:1 s domácím Lotyšskem, když jediný gól českého týmu dal kapitán David Výborný, který těsně před první přestávkou vyrovnal.

d) Ve Středočeském kraji jsou všechny silnice jen s výjimkou silnic první a druhé třídy v okrese Mladá Boleslav, které jsou vlivem soli holé a vlhké, zcela pod sněhem.

4) Vytvořte souvětí, v nichž bude věta „Do kin vstoupil trhák Šifra mistra Leonarda.“ začleněna jako vedlejší věta a) přívlastková, b) přípustková, c) předmětná, d) časová. Vypište celá souvětí.

- a)
b)
c)
d)

5) K podstatnému jménu doplňte vždy jedno přídavné jméno přívlastňovací utvořené od vlastního jména tak, aby vzniklo ustálené spojení / frazém. (Vzor: chlév – Augiášův chlév, cena – Nobelova cena)

motor –	hvězda –
vidění –	hrnec –
pád –	příkop –

6) Když někdo něco vypráví od Adama, znamená to:

- A) zmateně B) velice podrobně C) od začátku D) obšírně

7) Jak se cítí člověk, který má bobky?

- A) vystrašený B) bohatý C) šťastný D) rozjařený

8) Které z následujících rčení má stejný význam jako rčení „není růže bez trní“?

- A) Mít na růžích ustláno. C) Přijít s křížkem po funuse.
B) Trpělivost přináší růže. D) Každá mince má rub i líc.

9) Která z následujících vět odpovídá pranostice? Co znamenají ostatní?

- A) Co na srdci, to na jazyku.
B) Ševcova žena a kovářova kobylna chodí bosy.
C) Svatý František zahání lidi do chýšek.
D) Mráz kopřivu nespálí.

10) Který žánr nepatří do uměleckého funkčního stylu?

- A) román B) balada C) výklad D) povídka

11) Přiřaďte charakteristiku k příslušnému druhu literárního žánru:

- 1) Prozaický nebo veršovaný příběh, ve kterém zvířata, někdy i věci vystupují jako lidé a na konci je ponaučení.
- 2) Vyprávění o stvoření světa, o jeho fungování, o bozích, o stvoření člověka, o jeho vztahu k bodům a postavení ve světě.
- 3) Vyprávění, ve kterém se kromě nadpřirozených prvků vyskytují i reálné historické skutečnosti, vztahující se k nějaké osobě, místu nebo události.
- 4) Prozaický žánr, jehož jádrem je vymyšlený fantastický příběh s nereálným dojemem, postavami a prostředím. Je projevem moudrosti, smyslu pro spravedlnost, víry ve vítězství lásky nad nenávisť, dobra nad zlem.

A) pověst _____	B) pohádka _____	C) balada _____
D) román _____	E) mýtus _____	F) bajka _____

12) O jaký rým se v jednotlivých ukázkách jedná? Který není zastoupen?

Nevesely, truchlivé,
jsou ty kraje vodní;
v polotmě a v polosvětle
mine tu den po dni.

A když večer pohromadě
mládež za mrazu sedává,
řád stařeček povídává
o vdově a o pokladě.

Od klekání do klekání
dávám lhůtu tobě;
avšak mi tu na jistotu
zůstáváš to robě.

13) Přiřadte k jednotlivým textům možnost (A-E), která určuje funkční styl příslušného textu:

1) Mundúr s č. 50839 z koncentračního tábora patřil tetě Simoně

Holýšov - Dům dějin Holýšavska, který byl tento týden v Holýšově slavnostně otevřen, disponuje zajímavými exponáty. Jedním z nich je bezesporu i autentický ženský oděv, jaký nosily vězeňkyně koncentračního tábora, jenž se za druhé světové války v Holýšově nacházel.

2) Nechápal jsem její přítomnost v našem táboře. Přemýšlíme proč. Možná chce jen zkontrolovat svůj dům v Holýšově. Její přítomnost v táboře mě vůbec netěší. Celý den nevystřím nos z bloku, abych ji náhodou nepotkala. Naštěstí v táboře nezůstala. Následující den odjela. Jsem šťastná. Neměla vůbec čas nás provokovat.

3)

Číslo	Příjmení	Jméno	Narození	Pohlaví	Země	Pozn.	V táboře od
50376	Barte	Yvonne	3. 5. 1908	Ž	Francie		1. 9. 1944
52630	Barkowska	Halina	10. 4. 1924	Ž	Polsko		1. 9. 1944
50377	Barreau	Eliane	14. 3. 1910	Ž	Francie		1. 9. 1944
14123	Baum	Leib	15. 3. 1903	M	Francie	zemřel	1. 2. 1945

4) K začlenění samotného statku do systému odloučených koncentračních táborů došlo až na jaře roku 1944, kdy byl statek upraven pro provoz ženského koncentračního tábora. Na statku byly provedeny stavební úpravy, byl zredukován počet vchodů a vrat, byla zbudována mohutná brána, otvory budoucích ubytovacích bloků byly opatřeny pevnou mříží, tábor byl osvětlen a obehán pletivem z ostatného drátu.

A) funkční styl odborný _____
B) funkční styl řečnický _____
C) funkční styl umělecký _____

D) funkční styl publicistický _____
E) funkční styl administrativní _____

14) Přiřadte ukázky k jejich jednotlivým druhům obrazného pojmenování:

7.1 Já u pramene jsem a žízni hynu (F. Villon) _____

A) metafora

7.2 Jsi do snu pohřížen/jak jádro do jablíčka (J. Kainar) _____

B) personifikace

7.3 Tak nevrle a tulácky v obzoru slunce spalo (A. Sova) _____

C) metonymie

7.4 Já napjal struny z paprsků (A. Sova) _____

D) přirovnání

7.5 Německo kapitulovalo. _____

E) oxymóron

15) Který z uvedených světových autorů žije v současnosti?

A) Miguel de Cervantes

B) J. K. Rowlingová

C) Molière

D) George Orwell

16) Doplně křestní jména a přiřaď k jednotlivým autorům jejich literární díla:

1) _____ Verne

A) Didaktika

2) _____ Shakespeare

B) Bylo nás pět

3) _____ Andersen

C) Pohádky

4) _____ de Saint-Exupéry

D) Staré pověsti české

5) _____ Komenský

E) Romeo a Julie

6) _____ Mácha

F) Malý princ

7) _____ Poláček

G) Povídky malostranské

8) _____ Neruda

H) Vynález zkázy

9) _____ Jirásek

I) Máj

17) Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Představoval se jako dozorčí úředník telefonní ústředny a žádal například babičky, aby našly krejčovský metr a změřily telefonní šňůru od zdi k přístroji. Zvláště si ale zasedl ten mladík na majitele telefonního přístroje číslo to a to.

B) „Vejde nenávidím,“ pravil mladík. „Tak to bude asi omyl.“ Zavěsil a pak se celý týden těšil, až zase v pátek zavolá pana Kohoutka a bude chtít pana Slepíčku.

C) Jmenoval se Eduard Kohoutek a byl soukromník. Týden co týden se v pátek ve tři hodiny konal tento telefonní rozhovor: „ Dobrý den!“ „Dobrý den!“ „Je prosím doma pan Slepíčka?“

D) Byl jeden student, jmenoval se, řekněme, Pokštefl. Jeho záliba byla telefonovat neznámým lidem a dělat si z nich šprtouchlata.

E) „Ó nikoliv!“ odpovídal kultivovaný hlas, „u telefonu Eduard Kohoutek.“ „Tak slepička není doma?“ říkával pokaždé student. „A snesla vám včera vajíčko?“ „Nikoliv, nesnesla,“ odpovídal zdvořilý hlas. „ Máte rád vajíčka?“

(L. Aškenazy, *Vajíčko, upraveno*)

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

A) V půl deváté večer už byl ale vyprodaný. Přeběhla jsem tedy k nejbližšímu okýnku rychlého občerstvení a houkla na prodavače: „Prosím jeden smažený!“

B) Prodavač skoro zamilovaně řekl: „Tak tedy jeden smažený sýreček v houstičce. Tatarčičku, nebo kečupek?“ A začal mi jídlo chystat.

C) Jela jsem do Prahy, jako vždycky do Lucerny na jazz. Těsně před začátkem koncertu jsem vystoupila z metra na Národní. Chodívám tam na gyros.

D) „Chci tu ta... tatar...“ koktala jsem. Nedalo se to vyslovit. „No jo!“ ulevil si prodavač. „Kvůli tomuhle se se mnou rozešla moje přítelkyně!“ „Co jste jí tak strašného udělal?“ zeptala jsem se. „Ubil jsem ji zdrobnělinami!“ Lepší než kladivem, pomyslela jsem si a zakousla se do sýrečku s tatarčičkou!

E) Chvilku čekal, jestli něco nedodám, a pak se zeptal: „Jeden smažený co?“ Rychle jsem to zkonkretizovala.

(T. Boučková, *Boží a jiná muka, upraveno*)

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

A) Nepohnul se, aby mi vykročil vstříc, nýbrž zůstal stát jako socha, jako by ho ten jeho posunek na uvítanou proměnil v kámen.

B) Pak zachřestily řetězy a zařinčely odsunované mohutné závory. V zámku se s hlasitým skřípáním, svědčícím o dlouhém nepoužívání, otočil klíč a velké dveře se otevřely.

C) Její otevřený plamen se zmítal v průvanu otevřených dveří a vrhal dlouhé mihotavé stíny. Starý muž mě dvorným posunkem pravé ruky vybídl ke vstupu a výbornou angličtinou, ale s cizím přízvukem, pravil: „Budte vítán v mém domě!“

D) V nich stál vysoký starý muž, hladce vyholený až na dlouhý bílý knír, od hlavy k patě oděný černě, bez jediné barevné skvrnky. V ruce držel starožitnou stříbrnou svítilnu bez stínidla.

E) Za velkými dveřmi jsem zaslechl těžké kroky.

(B. Stoker, *Dracula, upraveno*)

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____